

Tíðargrein

Poul Michelsen
Landsstýrismaður

Føroyar hava tør sjálvstøðugari u

Herfyri harmaðist Lars Løkke Rasmussen, forsætisráðharri, loyvir einum sjálvstøðugum føroyskum uttanríkispolitikki. ríkisvaldið endurtekur hetta uppáhald ferð eftir ferð ger tað við forsætisráðharran, men fyri at leggja lunnar undir eitt

Við uttanríkispolitisku lógini hava Føroyar avmarkað rættindi at gera altjóðarættarligar avtalur. Men lógin hevur frá fyrsta degi verið ein spennitroyggja, sum forðar fyri, at vit fáa útint okkara uttanríkispolitisku ætlan eftir egnum tørvi. Vit eru tí á einum uttanríkispolitiskum vegamóti við fleiri avbjóðingum.

- Við uttanríkispolitisku lógini kom sonevnda DFG-skipanin. Skipanin fløkir Danmark, Føroyar og Grønland saman og noyðir Føroyar og Grønland at stiga fram á altjóða pallin saman.
- Sostatt kunnu Føroyar ikki sjálvstøðugt røkja og fremja síni fiskiveiðuá hugamál í

økisfelagsskapum í Norðuratlantshavi. Sum kunnigt hava Føroyar og Grønland ikki altíð somu áhugamál – ofta eru okkara áhugamál beint øvugt av grønlenskum.

- At Føroyar ikki eru limir í ES, ber harafturat í sær, at Føroyar og Danmark viðhvørt hava mótstriðandi áhugamál.
- Uttanríkispolitiska lógin letur upp fyri, at Føroyar fáa limskap í ávisum altjóða felagsskapum og gerast sjálvstøðugar partur av altjóða avtalum. Men lógin forðar kortini fyri, at Føroyar sjálvstøðugt sleppa uppí avtalur og felagsskapir, har Danmark longu er.
- Tí sleppa vit til dømis ikki

uppí EBS-samstarvið ella heimshandilsfelagsskapin WTO.

Lógin hevur ikki tænt sínum endamáli, tí danskir myndugleikar hava tulkað hana óbrúkiliga strangt í mun til okkara vónir.

Á teimum avmarkaðu økjum, uttanríkispolitiska lógin heimilar okkum sjálvræði, er tað ikki undir okkara egna navni, men undir margháttliga heitinum *Kongeriget Danmark for såvidt angår Færøerne*.

Tí ber heilt einfalt ikki til hjá okkum sjálvstøðugt at røkja og fremja føroysk áhugamál í altjóða samfelagnum.

Á jøvnum føti mugu

danskir og føroyskir myndugleikar tí fara undir eitt munagott orðaskifti um okkara uttanríkispolitisku avbjóðingar. Men fyri at tryggja eitt framskygt orðaskifti, má danska stjórnin sleppa síni avmarkaðandi og politisku grundlógartulking. Serliga tá danska stjórnin tvíheldur um, at grundlógini ikki loyvir einum sjálvstøðugum føroyskum uttanríkispolitikki, tí *ríkisins vegna virkar kongur í millumtjóðaviðurskiftum*.

Grein 19 í donsku grundlógini heimilar kongi, seinni tulkað sum stjórnin, at virka *ríkisins vegna í millumtjóðaviðurskiftum*. Danska stjórnin heldur tí

fast um, at grundlógini eftir øllum at døma ikki loyvir einum parti av ríkinum sjálvstøðugt at virka egna vegna.

Henda fyriskipan er kortini eingin forðing fyri, at Føroyar sum partur av ríkinum kunnu virka í egnum uttanríkispolitiskum viðurskiftum. Danska stjórnin fær uttanríkispolitisku heimildirnar, tí hon er betur skikkað enn Fólkatíðing at reka uttanríkispolitikk. Grein 19 í grundlógini snýr seg sostatt einans um valdsbýtið ímillum stjórn og lóggávuveld í Danmark, ikki um sambandið ímillum donsku stjórnina og stjórnirnar í Føroyum ella Grønlandi.

At ríkisvaldið nýtir

grundlógina at tekna eina óvikiliga sannleikslínu fyri, hvat Føroyar kunnu og ikki kunnu samsvarar heldur ikki við danskan grundlógarsíð. Tí danska grundlógini er tulkað og víðkað við tí fyri eyga at laga hana til, so hvørt tíðir broytast og samfelagið mennist.

Tí hevur grundlógartulkingin hjá donsku stjórnini viðvíkjandi føroyskum uttanríkisheimildum einki søguligt grundarlag.